

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Cesar v Ljubljani.

Prežalosten povod je napotil ljubljene našega vladarja da se je danes ustavil v stolnem našem mestu, v vedno zvesto udani mu beli Ljubljani.

Ko je zadnjič, leta 1883., obiskal naše mesto in deželo kranjsko, hitelo je prebivalstvo veselega srca pozdravljati in proslavljati cesarja-gospodarja. Kamor se je takrat ozrlo oko njegovo — vse je bilo okrašeno in v zastavah. Danes pa je zrl milostni vladar le ruševine in je korakal mej razvalinami, namesto kipečega veselja je videl le žalost . . .

Presvetli cesar je danes prišel v naše mesto, da se prepriča na svoje oči o posledicah, katere je povzročil potres, prišel je, da nas s svojo navzočnostjo tolaži v bridki žalosti, ki nas je dohitela, da nas vzpodbuja na delo, da budi v nas upanje na lepšo bodočnost. Kakor je s svojo veliko darežljivostjo prvi prihitel ljubljanskemu prebivalstvu na pomoč, tako je s svojim dohodom pokazal, da ga je zelo razžalostila neizgoda, ki je zadela naše mesto.

In ta novi dokaz cesarjevega sočutja, cesarske blagonaklonjenosti je vzlic tugi, ki nas mori, navdal vsa srca s iskreno radostjo in iz dna vzradočene duše prihaja klic:

Slava Tebi, naš milostni vladar;
Slovenec ti je neomahljivo zvest in
udan v sreči in v nesreči!

Dobro znamenje je, da je prišel presvetli cesar prav danes, 7. maja, saj je ravno danes štiristo let, kar je stopil v naše mesto cesar Ferdinand.

Kakor je bil prihod cesarja Ferdinanda začetek novi dobi v razvoju Ljubljane, tako bo prihod njegovega svetlega potomca cesarja Franca Jožefa začetek prerobenju našega mesta.

Že dosti pred določeno uro jelo se je prebivalstvo zbirati po ulicah, po katerih se je imel cesar voziti. Ob 2. uri, ko so bili dijaki raznih šol odšli na določeno jim mesto, so vojaki zaprli vse tiste ulice, po katerih se je promet za čas cesarjeve navzočnosti ustavil. Okolu kolodvora je bilo vse črno ljudij, vsakdo je hotel biti prvi, ki pozdravi dobrega vladarja. Razen domačinov je bilo vse polno tujcev, ki so se bili z vseh stranij pripeljali, ne samo iz Kranjske, nego tudi iz drugih dežel.

Vzprejem na kolodvoru.

Točno ob 3. uri je s separatnim dvornim vlakom dospel cesar v Ljubljano. Na peronu, kamor je bil vstop dovoljen le tistim, ki so se izkazali s posebno legitimacijo, čakali so cesarja dostojanstveniki cerkvenih, civilnih in vojaških oblastev, katere imenujemo nižje doli. Na peron je dobilo vstop tudi nekaj odličnega občinstva. Zunaj perona pred tirom pa je stala vojaška godba.

Točno ob 3. uri se je pripeljal cesarjev vlak. Godba zasvira cesarsko himno, občinstvo zakliče „živio“, „slava“, in „hoch“ in Njegovo Veličanstvo stopi v maršalski uniformi iz voza na pogrneni tla. Občinstvo se je vzradostilo v dno duš, zagledavši najvišjega gospoda tako krepkega in zdravega.

Cesar je najprvo izvolil pristopiti k dež. predsedniku baronu Heinu in knezoškofu dru. Misiji, je potem mladeniških korakov šel ob vojaški godbi in zaukazal prenehati. Premilostno se je po-

tem delj časa razgovarjal s podmaršalom Hegedüsom, vojnim ministrom Krieghammerjem in kornim poveljnikom Reinländerjem. Cesar si je dal nadalje po baronu Heinu predstaviti cerce in imeli so visoko čast, da jim je presvetli cesar stavil milostna vprašanja zapored naslednji: knezoškof dr. Misia, deželni glavar Detela, grof Erwin Auerperg, ljubljanski komtur nemškega vit. reda Beroldingen, stolni prošt dr. Klofutar, kapitan dekan dr. pl. Pauker, pastor Jaquemar, dež. sod. predsednik Kočevar, dvorna svetnika Plahky in dr. Račič, drž. pravnik Pajk, župan Grasselli, podžupan dr. vit. Bleiweis Trsteniški, okrajni glavar markí Gozani, poštni nadoskrbnik Šorli, prezidijalni tajnik baron Rechbach. Posebno dolgo se je presvetli cesar izvolil razgovarjati z knezoškofom in mestnim županom. Predmet je bila v obče katastrofa in prouzročena škoda. Izmej posameznostij nam je moči danes omenjati, da je dež. glavar imel čast cesarju odgovoriti, kako dežela trpi direktno in indirektno škodo, in zahvaliti se za tolažbo, katera je došla deželi po najvišjem pohodu; tudi je cesar izvolil vprašati, kakó se gospa soproga dež. glavarja (katera je kakor znano, bila v potresu ranjena) sedaj počuti. Ljubljanski župan je imel čast, z ganljivimi besedami poudarjati veliko nesrečo stolnega mesta in izražati pregloboko hvaležnost vsega prebivalstva do Nj. Veličanstva bodisi za prvo Najvišjo pomoč, bodisi za sedanjo Najvišjo prisotnost. Cesar je premilostno mej drugim odgovoril, da se bode storilo za Ljubljano in ponesrečene kraje kolikor je sploh mogoče. Nadoskrbniku Šorliju je presvetli cesar izrazil Najvišje priznanje za delovanje pošte in brzjava za časa potresa. Milost Najvišjega odgovora se je naklonila tudi načelniku postaje Guttmanu, ravnatelju voz Venedigu, in mej drugimi tudi čuvaju Pavločiču, kateri je bil na barji pustil svojo rodbino v največji nevarnosti po potresu, samo da je rešil kurirni vlak; cesar ga je danes vprašal, kako sedaj njegovi rodbini gre.

Presvetli cesar je izkazoval nagovorjenim vso milostno prijaznost in bil vidno presunjen od odgovorov glede katastrofe. Ko je bil „cerce“ končan, zasvirala je vojaška godba, a monarh je dvignil roko in velel: „Pustite!“ Dal je znamenje za odhod in izvolil dež. predsednika barona Heina saboj povabiti, ko je stopal po pogrnenih tleh mej ukusnimi dekoracijami proti izhodu kolodvora. Celo spremstvo je šlo za njim, mej tem ko je občinstvo klicalo: „živio“ in „slava“.

Vozovi so se potem po cesti od kolodvora proti dunajski cesti, katero je obrobil vojaški špalir, razvrstili tako, da sta v prvem vozu bila prezidijalna uradnika baron Rechbach in grof Attens, v drugem župan Grasselli in tukajšnji komandant Balajty, v tretjem presvetli cesar in baron Hein, v četrtem general. adjutant grof Paar itd. Mej vožnjo je občinstvo cesarja z nepopisno radostjo pozdravljalo. Ko je cesar vstopil v voz barona Heina, se je pripetila mala neizgoda. Jeden konj, nekoliko razburjen, je potegnil prekrepko in odlomil dritelje voza. Cesar je izstopil in z baronom Heinom sedel v g. Liningerja voz.

V deželni bolnici.

Pri urodu v vrt deželne bolnice pričakovalo je cesarja vodstvo tega deželnega zavoda. Cesar je prišel tja točno ob polu 4. uri in ostal v bolnici do 4. ure. Deželni predsednik mu je predstavil deželnega odbornika dra. Vošnjaka, ravnatelja dra. Valento, gg. primarije in nekatere dame Rudečega križa. Najprej si je cesar ogledal barako, v kateri je nastanjen porodniški oddelek. Z zadovoljenjem je vzel v vednost, da je šola za babice sedaj jedina šola, v kateri se poučuje in se o uredbi barake jako pohvalno izrazil, kakor tudi o uredbi drugih barak. Počastil je z ogovorom prvo babico gospo Streitenbergerjevo in si potem ogledal še ostale barake. Glede vseh se je izrekel jako laskavo, povpraševal, kako je z bolniki, zlasti s tistimi, katere je bilo operirati in pri slovesu napram prvi načelnici usmiljenih sester, ki je prišla nalašč iz Gradca, povdarjal, da mu je dobro znano, kako velike zasluge imajo usmiljene sestre in da ga veseli, da tudi pri veliki katastrofi niso izgubile poguma, ampak hitele bolnikom na pomoč. Zlasti dolgo se je cesar pogovarjal z drom. Vošnjakom, ki mu je obširno razložil vso katastrofo. Cesar je prijazno poslušal in izpraševal o podrobnostih, zlasti kdo je spravil bolnike na vrt. Izrekel je tudi željo, videti bolniško poslopje od znotraj, na kar ga je dr. Vošnjak peljal skozi zadnja vrata v prvo nadstropje. Cesar se silnemu razrušenju ni mogel prečuditi. Tudi z bolniki se je cesar prijazno razgovarjal in vpraševal, kako bo z njimi čez zimo, na kar mu je dr. Vošnjak pojasnil, da je nova bolnica že zgrajena in da je za bolnike dobro poskrbljeno.

Od deželne bolnice k muzeju.

Od deželne bolnice se je peljal cesar čez Marije Terezije cesto in mimo kolizeja na Tržaško cesto. Na Marije Terezije cesti so bili v špalirju postavljeni dijaki vseh srednjih šol, učiteljski kandidati in kandidatnje, učenci strokovnih in mestnih ljudskih šol ter gojenci Marjanišča, vsi pod vodstvom dotičnih učiteljskih zborov. Dijaki velike realke so imeli s soboj šolsko zastavo. Državni učitelji so bili vsi v paradni uniformi. Z vidnim zanimanjem se je cesar oziral po vrstah naše mladine, katere Slava-klici so doneli na njegovo uho. Ta prijazni prizor je bil kmalu pri koncu. S Tržaške ceste je uzrl cesar šotore in barake, pribežališča več sto ljudij, in milo njegovo lice se je zmračilo.

Skozi Franc Jožefovo ulico se je peljal cesar k vojaškemu skladišču in k vojaški bolnici ter si obe poslopji z voza ogledal, potem pa se je peljal skozi Bethovnovne in Knaflrove ulice h gledališču, si to ogledal, potem pa stopil h

Kuhinji za silo,

kjer ga je pričakoval komité štirih dam in kjer je stal oddelek gasilcev. Cesar je dame jako milostno pozdravil in natančno izpraševal, koliko in kaj se kuha. Pristopil je potem bliže si ogledal kuhinjski voz in pokupil kuhani golaš ter rekel, da je jako dober. S prijaznim vojaškim pozdravom je potem odšel cesar k muzeju.

V muzeju.

Pri muzejskem poslopu so cesarja čakali muzejski uradniki z deželnim odbornikom dr. Papežem na čelu. Ko je cesar vstopil in si ogledal stopnišče, je vzkliknil: „Sapperlot, das schaut schlecht aus“. Počastil je potem dr. Papeža z ogovorom in ga vprašal, koliko je škode, na kar je odgovoril dr. Papež, da 15.000 gld. Cesar je z glavo zmajal in vpraševal, kako je z zbirkami in seli je kaj rešilo, potem pa se je jako milostno poslovil.

V jahalnici.

Pri jahalnici je cesar stopil z voza in vstopil v jahalnično poslopje, kjer je nastanjenih šestintrideset redovin s 169 osebami, mej njimi nekateri bolniki in mnogo manjših otrok. Pri vходу so se cesarju poklonili baron Egon Cojz, Jos. Luckmann, Iv. Kosler in policijski zdravnik dr. Illner. Vidno ginjen si je cesar ogledal to minijaturno podobo bede ljubljanskih prebivalcev. Cesar je milostno ogovoril stolarja V. Kurnika, starinarja R. Peterlina in delavca v tabačni tovarni Karla Koblarja. Cesar jih je kakor dober oče vprašal, so-li dobro spravljani in jih prijazno tolažil. Prehodil je potem ves prostor, in vprašal je nekatere druge nastanjence za rodbinske razmere itd. Pri prihodu in odhodu so ubogi deložiranci s solznimi očmi klicali „Živio naš milostivi oče“. Poznalo se je ljudem, kako jih je duševno okrepljal cesarjev obisk. Od jahalnice se je peljal cesar mimo barake dež. predsednika čez Rimsko cesto na Križevniški trg, kjer stojita dva šotora, potem pa čez Cojzovo cesto k poškodovani topničarski kasarni, katero si je z voza ogledal, od tod pa se je peljal na obrežje Gradaščice.

V Trnovskem predmestju.

Malo pred peto uro se je cesar pripeljal v Trnovo. Ogledal je tamošnje taborišče topničarjev, jahalnico i. t. d., potem se pa povrnil v Cerkevne ulice, kjer je velika kuhinja za silo in več barak. V kuhinji za silo so pričakovali cesarja dame ljudske kuhinje s soprogo deželnega predsednika na čelu. Cesar je nagovoril baronico Hein in se je cesar precej časa z njo pogovarjal o zadevah kuhinje za silo. Baronica mu je razkazala kuhinjo in cesar je bil z vsem jako zadovoljen in je tudi pripravljene jedi pokusil.

Na to je cesar ogledal tamošnje barake in se o njih napravi pohvalno izrekel. Ugajala mu je snažnost v teh bivaliških za silo. Nekega bolnega moža je tudi nagovoril. Ljudje v barakah so bili jako ginjeni radi prijaznosti vladarjeve.

Na Kongresnem trgu.

Pred nunsko cerkev pripeljal se je cesar ob 1/6. uro. Pred cerkvijo je pričakoval cesarja mil. knezoškof Missia in stolnega kapitelna kanoniki. Cesar si je ogledal notranje prostore. Ministerjalni višji inženér g. Relich je podajal potrebne informacije. Nagovoril je cesar deputacijo Uršulink pod vodstvom načelnice matere Antonije Murgel, povprašujoč po škodah, katere je trpel samostan, šola itd. Pred cerkvijo sta bila postavljena veteranski zbor in gasilno društvo. Potem je cesar peš odkorakal do kazinskega poslopja. Tudi v kazino je šel cesar in si je ogledal ter izrekel željo, naj bi se društvo skoro opomoglo. V Zvezdi je cesar vstopil tudi v jeden šotor. Občinstvo mu je prirejalo viharne ovacije.

V deželnem dvorcu.

Pred deželnim dvorcem je čakal presvetlega cesarja ves deželni odbor z glavarjem Detelo na čelu. Cesar je g. glavarja milostno ogovoril in šel potem v stanovanje glavarjevo v drugem nadstropju. Stanovanje je ludo poškodovano in na vse strani razrušeno. Prijazno poslovivši se od dež. odbora

odšel je cesar peš skozi Gospodske ulice na Turjaški trg, kjer si je ogledal vladno poslopje. V deželnem dvorcu si je cesar tudi salon ogledal, v katerem je spal l. 1893. Spomnil se je dobro na to sobo ter pri tej priliki rekel s toplimi besedami, da zelo obžaluje nesrečo, ki je zadela Kranjsko in zlasti Ljubljano, a upati je, da si mesto z vsestransko podporo zopet pomore. Od tod se je cesar peljal čez Breg na Sv. Jakoba trg, kjer ga je zlasti zanimala cerkev, od tod čez Stari trg k mestni hiši.

Sklep lista ob 6. uri.

Konec prihodnjic.)

Katastrofa

Županstvo občine Naklo na Goriskem

napravi domačo veselico s plesom in dvema tombolama po potresu poškodovani Ljubljani in drugim okrajem na Kranjskem na korist 12. dne maja t. l. v prostorih gostilne g. Jak. Obersnela v Divači. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina je 1 krona od osebe; sprejemali pa se bodo tudi večji zneski.

Reka in Sušak za Ljubljano.

Danes je prišla v Ljubljano deputacija, sestojča iz gg. dra. N. Gellieticha, I. podžupana na Reki, Hinka Bačića, župana na Sušaku, in Jos. Boléta, posestnika na Reki, ter donesla prvo podporo, ki jo je nabral „častiti reško-sušaki komité“ v znesku 5700 gld. Deputacija je županu Grasselju izročila 3800 gld. za Ljubljano, deželnemu predsedniku baronu Heinu pa 1900 gld. za druge kraje. Župan in deželni predsednik sta oba izrekala toplo zahvalo za tolikšno ljudomilost. Deputacija pa je zatrjevala, da se bode akcija nadaljevala. Tristo goldinarjev v prvem daru je donesek koncerta „Jadranske Vile“, ki ga je priredil tamburaški zbor hrvatske gimnazije reške. Čast in hvala darovalcem in sotrudnikom!

Volapükovci za Ljubljano.

Naš rojak g. Pokorn v Voloski je dal na svoje stroške natisniti v 800 izvodih oklic „Yufo!“ (pomoč) ter ga razposlal raznim volapükovskim društvom v Avstriji in v inozemstvu, da tudi ona prihite na pomoč po potresu poškodovanim Slovencem. Mnoge novine so ta oklic že ponatisnile ter je g. Pokorn odposlal prvo nabrano vsoto 21 gld. 14 kr. naravnost magistratu ljubljanskemu, drugo pa je danes vzprejelo uredništvo našega lista. Mej Slovenci v Voloski je nabral g. Pokorn 28 gld. ter je tudi odposlal magistratu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. maja.

— (Shod dolenskih podružnic v Novem mestu) Kmetijska podružnica z Novem mestu namerava prirediti še tekom tega meseca — tedaj pred občnim zborom ljubljanskim — shod dolenskih podružnic, pri katerem se bo posvetovati o tistih kmetijskih zadevah, ki so važne za napredek dolenskega kmetijstva in za kojih ugodno rešitev se je treba z združenimi močmi poganjati. Tako važna vprašanja, ki čakajo še primerne rešitve, so n. p., s katerim plemenom je zboljševati dolensko goved; kako je skrbeti za povzdigo preiščereje na Dolenjskem; kaj je ukreniti, da dobe podružnice cenejo živinsko sol; itd., itd. Za prireditev tega shoda razposlale so se na vse dolenske podružnice okrožnice in vabila. Shod se bode vršil najbrž v ponedeljek 27. t. m. v Novem mestu — kot središču Dolenjske. Shoda se smejo udeležiti tudi ne družabniki.

— (Potrjeni zakoni.) V zadnjem zasedanju deželnega zbora koroškega vzprejeti zakoni: o ustanovitvi deželne hipotečne banke za Koroško, o novem volilnem redu za mesto Celovec in o novem volilnem redu za občine, ki nimajo štatuta — so dobili Najvišje potrjenje.

— (Občni zbor „Tržaškega Sokola“) bode dne 12. maja ob polu 3. uri popoldne v društveni telovadnici.

— (Nov vodovod v Zagrebu) V seji kombiniranega odseka zagrebškega obč. zastopa se je odobril predlog neke dunajske družbe, ki hoče napeljati v Zagreb studenčno vodo iz kraljičinega vreleca na Sljemen, ki bi zadoščal, da se ves Zagreb oskrbi z dobro pitno vodo. Pripravljala dela bode izvršila omenjena družba na svoje stroške. Magistrat bode v prihodnji plenarni seji občinskega zastopa naprosil, naj se mu dovoli, da se prične takoj pogajati z družbo, da se čim preje začne pripravljala dela.

Brzojavke.

Gradec 7. maja. Cesar je dospel sem ob 3/4 na 11. uro. Na kolodvoru je ogovoril namestnika Kubecka in z njim govoril o ljubljanskem potresu.

Dunaj 7. maja. Konec današnje seje bodo posl. Dipauli in tovariši, mej katerimi je tudi nekaj slovenskih koalirancev, interpelovali vlado glede Kalnokyjeve note o nunciju Agliardiju.

Dunaj 7. maja. V današnji seji je poslanska zbornica razpravljala o rentnem davku hranilnic. Jdrzejowicz je nasvetoval premembo, naj vse hranilnice plačujejo le 1 1/2 odstotka tega davka. Vzprejem tega predloga je zagotovljen.

Dunaj 7. maja. V tretjem dunajskem okraju, Landstrasse, je pri današnji državno-zborski volitvi nepopisno srdit boj. Nemško-liberalna stranka kandiduje bivšega poslanca Lenza, protiliberalci pa obč. svetnika Steinerja. Vzlic obupnemu prizadevanju liberalne stranke je poraz njenega kandidata neizogiben.

Dunaj 7. maja. Delavci se pripravljajo, da uprizore danes pred volilnim lokalom na Landstrasse veliko demonstracijo za splošno volilno pravico.

Beligrad 7. maja. Kraljica Natalija se je odpovedala od skupščine jej določeni sponaži. Kralj je sklical zastopnike vseh strank, da bi se iz ozirov na obupni finančni položaj sestavilo koalicijsko ministerstvo. Posvetovanja so se razbila. Pričakuje se, da pride na krmilo radikalno ministerstvo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Posojilnica v Kranjski gori pričela je redno poslovati dne 1. aprila 1895.; do 1. maja 1895. ima dohodkov 3038 gld. 1 kr. in izdatkov 2288 gld. 15 kr., skupni promet za april tega leta znese toraj 5326 gld. 16 kr.

— Posojilnica v Framu razpošilja svoj računski sklep za tretje upravno leto 1894. Iz njega je razvidno, da je imela v tem letu 45.010 gld. 38 kr. prometa in 775 gld. 36 kr. čistega dobička.

— C. kr. ravnateljstvo za promet na železnici v Beljak) javlja, da se je dne 1. maja delna proga Mikuliczyn-Woronienka proge Stanislav-Woronienka, ki je bila dosedaj otvorena le za osebni promet ob nedeljah, otvorena je splošnemu prometu.

Dunajska borza

dne 7. maja 1895.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„	35	„
Avstrijska zlata renta	123	„	75	„
Avstrijska krona renta 4%	101	„	45	„
Ogerska zlata renta 4%	123	„	—	„
Ogerska krona renta 4%	99	„	20	„
Avstro-ogerske bančne delnice	1086	„	—	„
Kreditne delnice	401	„	20	„
London vista	122	„	35	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	„	72 1/2	„
20 mark	11	„	94	„
20 frankov	9	„	70	„
Italijanski bankovci	46	„	15	„
C. kr. cekini	5	„	73	„

Prva žebljarska zadruga

v Kropi na Gorenjskem

ponuja vsem p. n. gg. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom iz najboljšega železa solidno izdelane

žeblje, verige in drugo raznovrstno železnino, posebno za stavbe

po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevo poštne prosto in zastonj.

(593—1)

Karl Wanitzky

arhitekt in mestni stavbeni mojster z Dunaja prevzema

vsakovrstne poprave, prezidanja in nove stavbe pod najugodnejšimi pogoji.

Za sedaj stanuje v hôtelu „pri Slonu“, kjer ga je dobiti vsak dan od 2. do 3. ure popoldne.

(593—3)